

פרשת שלח לך

שָׁלַח לְךָ אַנְשִׁים וַיִּתְּרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד לְמִטָּה אֲבֹתָיו תִּשְׁלָחוּ כָּל נָשִׂיא בָהֶם (יג, ב)

ממה היו צריכים ללמוד המרגלים

וכתב רש"י וז"ל: שלח לך אנשים - למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים, לפי שלקתה על עסקי דבה שדברה באחיה, ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר עכ"ל.

וצ"ב, איך אפשר ללמוד ממרים, הרי לכאורה יש הבדל תהומי בין דיבור של מרים, למרגלים, מרים דברה על משה, מה שאין כן המרגלים שהוציאו דיבה על עצים ואבנים.

ולכאורה איפכא מסתברא, דוקא בגלל שמרים נענשה על שדברה על משה שמע מינה שדוקא על בני אדם אסור לדבר וכ"ש על צדיק כמו משה משא"כ לדבר על עצים ואבנים ודאי יהיה מותר.

ולע"ד נ"ל שיש מכנה משותף בין שני הדברות ולזה היו צריכים המרגלים לשים לב.

הנה בתשובת הקב"ה על דברי מרים נאמר (יב, ח) "פָּה אֶל פֶּה אֶדְבֹּר בּוֹ וּמִרְאָה וְלֹא בְּחִידִת וּתְמַנֵּת יִיבִיט וּמִדּוּעַ לֹא יֵרָאֶתָם לְדָבָר בְּעֶבְדִּי בְּמִשְׁהָ". וכתב רש"י וז"ל: פה אל פה - אמרתי לו לפרוש מן האשה. והיכן אמרתי לו, בסיני (דברים ה, כז) לך אמור להם שובו לכם לאהליכם, ואתה פה עמוד עמדי עכ"ל.

ונראה לדייק ע"פ הדברי רש"י שהקפדת הקב"ה על מרים היתה לא עצם האמירה אלא בגלל שהיה בזה כביכול פגיעה בכבודו של השם.

הרי השם בחר במשה להיות עבדו נאמן, אב לנביאים, וכל מה שמשה עושה ע"פ השם הוא עושה. אם כן כאשר דברה מרים על משה כביכול היא מעוררת החלטת השם בקשר למשה, ועל זה בדיוק עונה השם "פָּה אֶל פֶּה אֶדְבֹּר בּוֹ וּמִרְאָה וְלֹא בְּחִידִת וּתְמַנֵּת יִיבִיט וּמִדּוּעַ לֹא יֵרָאֶתָם לְדָבָר בְּעֶבְדִּי בְּמִשְׁהָ".

על נקודה הזו בדיוק באים חז"ל ואומרים "למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים, לפי שלקתה על עסקי דבה שדברה באחיה, ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר". דהיינו, אם מרים שלא דברה ישירות נגד החלטת השם בקשר למשה נענשה, מרגלים שדיברו נגד החלטת השם להכנס לארץ ודאי חטאו בזה חטא גדול.